

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Croesvs Et Codrvs. hoc est, Copiæ Et Inopiæ Damna vel
Lvcra, à bono iustoq[ue] Mundi Gubernatore Deo
Distribvta**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

§. 2. Maximi virtute, apud Romanos, opibus minimi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52359)

Senec. ep. 17. runt. *Si vis vacare animo, ait Seneca, aut pauper sis, oportet, aut pauperi similis. Non potest studium salutare fieri, sine frugalitatis cura.*

S. Chrys. lib. 2. contr. vituperat. vite monastice. Quam ob rem non dubitavit D. Chryso-
stomus pauperes cum opulentis regibus comparare, Diogenem cum Alexandro, Platonem cum Dionysio, Socratem cum Archelao; docuitque, illos sua paupertate, gloriosiores fuisse, quam hos cum regnorum suorum maiestate. Laudat quoque Epaminondam Thebanum principem, qui in concionem vocatus, cum venire non potuisset, quia vestem lauerat, nec aliam habebat, omnibus, qui eò venerant, illustribus viris spectatior illustriorque fuit.

§. II.

Maximi virtute, apud Romanos, opibus minimi.

Hanc tenuitatem usque ad mortem servatam, etiam in Romanis principibus egregie laudant scriptores. *Regio imperio, propter nimiam Tarquinij superbiam, finito, consulatus initium Valerius Poplicola cum Iunio Bruto auspiciatus est. Idemque, postea tres consulatus acceptissimos Populo Romae: gessit: & plurimum ac maximorum operum praetextu titulum imaginum suarum amplificavit: cum interim factus*

rum illud columen, patrimonio ne ad exequiarum quidem impensam sufficiente, decessit: ideoque publica pecunia ducta sunt. Non attinet ulteriore disputatione tanti viri paupertatem scrutari; abunde enim patet, quid viuus possederit, cui mortuo lectus funebris & rognus defuit. Quanta amplitudinis Agrippam Menenium fuisse arbitremur, quem senatus & plebs pacis inter se faciendae auctorem legit? Quantus scilicet esse debuit arbiter publicae salutis? Hic, nisi à populo collatis in capita sextantibus funeratus esset, ita pecunia inops decessit, ut sepultura honore caruisset. Verum idcirco perniciose seditione diuidua ciuitas manibus Agrippae in unum contrahi voluit: quia eas pauperes quidem sed sanctas animaduertat: cuius ut superstitionis nullum fuit, quod in censum deferretur, ita & extincti, hodieque amplissimum est patrimonium Romana concordia. In C. verò Fabricij & Q. Emiliij Papi principum saeculi sui domibus argentum fuisse confitear oportet: uterque enim patellam deorum & salinum habuit. Sed eo lautior Fabricius, quod patellam suam corneo pediculo sustineri voluit. Papi quoque satis animose, qui cum hereditatis nomine ea accepisset, religionis causa ab alienanda non putauit. Illi etiam prediuites, qui ab aratro accersebantur.

ut coss fierent, voluptatis causa sterile atque
 aestuosissimum Pupinia solum versabant: delicia-
 rumq; ignari vastissimas glebas plurimo cum
 sudore dissipabant: immò verò quos pericula rei-
 pub. imperatores asserebant, angustiae rei fa-
 miliaris (quid cesso proprium nomen veritati
 reddere?) bubulcos fieri cogebant. Atilium
 autem, qui ad eum accersendum à Senatu missus
 erant ad imperium Populi Rom. suscipiendum,
 semina spargentem viderunt: sed ille rustico ope-
 re attrita manus, salutem publicam stabilie-
 runt; ingentes hostium copias pessumdederunt.
 Quaeq; modò arantium bouum iugum rexerant,
 triumphalis currus habenas retinuerunt: nec
 fuit ijs rubori, eburneo scipione deposito, agre-
 stem stinam aratri repetere. Potest pauperem
 consolari Atilius, sed multò magis docere locuple-
 tes, quam non sit necessaria solida laudis cupidini
 nimis anxia diuitiarum comparatio. Eiusdem
 nominis & sanguinis Atilius Regulus primi
 Punici belli gloria, cladesq; maxima: cùm in
 Africa insolentissima Carthaginis opes crebris
 victorijs contunderet, ac prorogatum sibi ob bene-
 gestas res in proximum annum imperium cog-
 nosset; consulibus scripsit: villicum in agello, qui
 septem iugerum in Pupinia habebat, mortuum
 esse, occasionemq; nactum mercenarium, amo-

ro inde rustico instrumento, discessisse. Ideoq;
petere, ut sibi successor mitteretur, ne deserto
agro non esset, unde vxor ac liberi sui alerentur.
Qua postquam senatus à coff. accepit, & agrum
Atilij illico colendum locari, & alimenta coniu-
gi eius ac liberis praberet, resq; quas amiserat, re-
dimi publicè iussit. Tanti arario nostro vir-
tutis Atiliana exemplum, quo omnis etas Rom-
ana gloriabitur, stetit.

S. III.

*Pauperes non solum diuitibus esse beatiores, sed
vita huic nostra omnino necessarios.*

En quò venerunt, apud Ethnicos, sapi-
entes? quod alij ignominiam putant, in eo
gloriantur, neque enim, ut ille piger, men-
dicare erubescunt: neque se reprehendi cen-
sent, cum pauperes vocantur. Hinc, teste
Antonio in Melissa, Aristides diuiti, sibi pau-
periem obiectanti, respondit: *Mihi quidem
nihil adferet mali paupertas, tibi verò diuitia
non paucas perturbationes.* Existimarunt igitur
isti, utique beatius esse perturbationibus
his carere. Quin & Democritus dicitabat,
*Pauperis conditionem diuitis multò beatiorē
esse. Pauperes quippe maximis malis non infe-
stantur, ut insidijs, odio, inuidia, quibus diui-
tes quotidie expositi sunt.* Vnde meritò paupe-

Luc. 16. 3.

Antonio
in Melissa
part. 1.
serm. 33.